

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Наше дослідження показує, що існуюча точка зору студентів про безперечну користь інтеграції PBL у класичну систему підготовки, яка базується на реальній можливості покращити практичну спрямованість медичної освіти та долучитися до світового досвіду впровадження сучасних прогресивних педагогічних технологій, повинна бути врахована при організації традиційної системи навчання майбутніх лікарів.

ГУМОР ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗАСІБ ЕМОЦІЙНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВНМЗ

Довбонос Т.А.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, м. Київ

Вступ. У сучасній психології почуття гумору трактують не лише як соціально бажану рису особистості, але й важливий компонент психологічного здоров'я (Максименко С. Д., 2007; Опихайло О.Б., 2012 та ін.). Однак проблема використання гумору у навчальному процесі тривалий час залишалася маргінальною у вітчизняній педагогіці (Дубініна О.С., 2012). Особливо дискусійним є доречність жарту і сарказму у вищому навчальному медичному закладі (ВНМЗ).

З психологічної точки зору гумор – це позитивна радісна емоція, яка у соціальних контекстах викликає когнітивний процес оцінки, спрямований на викриття чого-небудь у доброзичливо-глузливій формі, що на поведінковому рівні виражається відповідною мімікою та сміхом. За принципом “школи радості” В.О.Сухомлинського, змусити людину розсміятися означає увійти з нею в емоціональний контакт, викликати до себе прихильність і довіру. Гумор є засобом зняття психологічного напруження, тобто розрядки, особливо доречної при вивченні великої за обсягом і складної для сприйняття інформації. Управління колективним настроєм, зміною ставлення до предмета в цілому і дозволяє підвищувати мотивацію до навчання. Свідомо обрана поведінка викладача однак не повинна перейти у фамільярні стосунки чи призвести до втрати контролю за ходом заняття і дисципліною. Слід також уникати тривалих «розслаблень». Жарт або розповідь про кумедну ситуацію мають бути лаконічними і доречними щодо теми обговорення.

За допомогою гумору педагог може висловити особисте ставлення до вчинків студента, враховувавши його індивідуальні психологічні особливості, обравши доступну і необразливу форму спілкування. Практично жодному викладачу не вдається уникнути повчань або покарань у тій чи іншій формі. Нерідко жарт виявляється ефективнішим і педагогічно доцільнішим вже тому, що урізноманітнює засоби педагогічного впливу через позитивні емоції.

Дотепність висловів викладача сприяє формуванню правильних естетичних і деонтологічних принципів у студентів, оскільки ґрунтується не тільки на сприйнятті кумедності, але й дотриманню почуття міри жартівливості, уникаючи цинізму. Людина з почуттям гумору зазвичай позбавлена зверхності, володіє самоаналізом й усвідомленням власних слабкостей, що дозволяє легше переносити критику, переживати професійні невдачі та помилки, яких не позбавлена робота лікаря.

Почуття гумору як підґрунтя креативності сприяє розвитку спостережливості, вміння знаходити і осмислювати протиріччя в оточуючій дійсності, в також формуванню власного погляду на проблеми і пошуку нестандартних рішень для розв'язання професійних завдань.

Володіння гумором як психологічним інструментом дозволяє викладачу правильно зрозуміти поведінку студента, іноді недоречну на перший погляд, яка може бути свідомою чи несвідомою стратегією психологічного захисту чи подолання (копінгу) групового або особистісного конфлікту (догана, клінічна ситуація, особисті проблеми). Стресозахисний потенціал гумору сприяє перегляду когнітивної оцінки проблеми, зменшенню негативних переживань (тривога, фрустрація, гнів тощо) і зменшенню можливих наслідків психотравми.

З іншого боку, гумор є стимулом до самовиховання викладача. Роздратований педагог перестає слідкувати за своєю поведінкою та мовленням, припускається несправедливих оцінок, мовних помилок, чим наражає себе на засудження і зневагу з боку молоді. Доброзичливий гумор є засобом висловлення критики і одночасно емоційної підтримки об'єкту, що особливо цінно для виходу з конфліктної ситуації.

Висновки. Використання гумору як педагогічного засобу створює сприятливу атмосферу спілкування і мотивації до навчання, розвиває такі потужні каталізатори пізнання як креативність та дивергентне мислення у студентів.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

О.І. Дронов, О.А. Скомаровський, С.В. Земсков, А.І. Горлач, А.В. Процюк

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, кафедра загальної хірургії №1

Вступ. Необхідність оптимізації викладання загальної хірургії іноземним студентам, які навчаються англійською мовою, обумовлена рядом суттєвих труднощів, що впливають на якість та рівень учбової мотивації. Тому пріоритетними напрямками є:

- покращення якості відбору студентів при вступі до вищих медичних навчальних закладів;
- сприяння студентові досягнення поставленої мети на всіх етапах навчання.

Матеріали і методи. Враховуючи ступінь опанування англійською мовою, студентів можна розділити на кілька категорій. До першої категорії відносимо вихідців з країн СНД, до другої - іноземців із середнім рівнем знання англійської мови. Надзвичайно проблематичним є спілкування студентів із хворими, яке в певній мірі утруднює отримання практичних навичок. Тому основу діагностичного процесу складає синдромний принцип клінічного мислення. Для покращення навчання вважаємо доцільним впровадження симуляційних методів, а саме:

- необмежена кількість повторів для відпрацювання навичок,
- розвиток індивідуальних умінь та навичок працювати в команді,
- моделювання клінічних ситуацій у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта.